

Onorată asistență,

Astăzi vom vorbi despre o personalitate notorie a neamului, despre un savant remarcabil, astrofizician, poate cel mai vizibil savant de origine basarabeană al secolului XX – Nicolae Donici, care a avut un destin cu mai multe urcușuri și coborâșuri și care, în rezultatul evenimentelor tragice social-politice din regiunea noastră, a luat calea pribegiei și a fost uitat cu desăvârșire în spațiul românesc. Născut la 1 septembrie 1874 în Chișinău, și rămas orfan de ambii părinți încă din fragedă copilărie, Nicolae Donici, fiind educat de o soră a mamei, a trecut prin școli și universități, a atins cele mai înalte culmi ale creației științifice, a fondat un observator astronomic, de unicat pe acele timpuri, la Dubăsarii Vechi, a promovat imaginea plaiului natal pe diverse continente, ca până la urmă să fie pierdut din memoria noastră după emigrarea sa în Franța în anii 40 ai secolului trecut. Așa s-a întâmplat, că urmele lui Nicolae Donici s-au întrerupt la Paris și nimeni nu știa cu certitudine unde și cum a petrecut ultimii ani de viață, unde și când a plecat în lumea celor drepți. Anii treceau și tot mai puține șanse rămâneau pentru a descifra mai multe enigme din viața și activitatea lui Nicolae Donici. Spre fericirea noastră, descifrarea acestor enigme și le-a asumat o cercetătoare științifică cu calități deosebite – doamna doctor Magda Stavinschi, prezentă în sală – o doamnă relativ mică de statură, dar cu un caracter viguros și insistență de invidiat. Doamna Stavinschi a reușit ceea ce părea deja imposibil și astăzi ne va prezenta cartea „Astronomul Nicolae Donici – Enigme Descifrate”.

Cu permisiunea Dumneavoastră, voi aduce câteva date din Curriculum Vitae al doamnei doctor Magda Stavinschi.

Cercetător onorific al Institutului Astronomic al Academiei Române, al cărui director a fost timp de 15 ani (între anii 1990 și 2005); președinte al Comisiei *Astronomy education and development* a Uniunii Astronomice Internaționale (2006-2009), președinte al grupului de lucru *The Future Development of the Ground-Based Astrometry* (2000-2009), președinte al grupului de lucru *Astronomy and cultural heritage* al Societății Europene Astronomia în Cultură (din 2004), membră a Societății Internaționale pentru Știință și Religie, a Centrului Internațional pentru Cercetare Transdisciplinară, a Comitetului Român pentru Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii, președinte al Institutului pentru Studii Transdisciplinare în Știință, Spiritualitate și Societate.

A publicat peste 300 articole științifice, din care mai mult de jumătate în reviste cu referate, sute de articole și comunicări de popularizare.

Co-editor al colecțiilor „Știință și Religie”, „Știință și Spiritualitate”, editate la Curtea

Veche.

Editor sau co-editor al mai multor volume, printre care: *Theoretical and Observational Problems Related to Solar Eclipses* (1997), *Advances in Solar Research at Eclipses from Ground and from Space* (2000), *Perspective românești asupra științei și teologiei* (2006), *14 pași spre Univers* (2015).

Autor sau co-autor al mai multor cărți: *Astronomical Observatory, 75 years of existence* (1983), *Cometa Halley* (1985), *La drum cu Pământul* (1986), *Întineric în plină zi* (1999), *Mic dicționar al eclipselor* (1999), *Timpul de-a lungul...timpului* (2002), *După 122 de ani: Venus și Soarele* (2004), *Astronomical Institute of the Romanian Academy. Bucharest Observatory Centennary* (2008), *Istoria astronomiei românești* (2014), *Constantin Pârvulescu, erou și cercetător al cerului* (2015), *Astronomul Nicolae Donici; enigme descifrate* (2015), *Astronomia și Academia Română* (2016), etc. etc.

Onorată asistență,

În decursul ultimilor ani am fost în contact cu doamna Stavinschi, prin intermediul spațiului virtual, și pot spune că am fost martor și m-am bucurat împreună cu dumneaei de fiecare succes înregistrat, de fiecare enigmă descifrată cu referire la viața și activitatea marelui astrofizician Nicolae Donici. M-am convins că doamna doctor Magda Stavinschi este un adevărat cercetător științific, activând cu o mare inspirație și cu toată dăruirea de sine, emanând pentru cei din jur energie pozitivă și optimism. În numele conducerii Academiei de Științe a Moldovei și al comunității științifice din Republica Moldova, aduc sincere mulțumiri doamnei dr. Magda Stavinschi pentru contribuția impresionantă la descifrarea multor enigme din viața și activitatea ilustrului savant Nicolae Donici. În acest context, și în conformitate cu decizia Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, am onoarea de a înmâna, împreună cu academicianul Haralambie Corbu, originar din Dubăsarii Vechi, doamnei dr. Magda Stavinschi medalia jubiliară “70 de ani de la crearea primelor instituții de cercetare care au stat la baza fondării Academiei de Științe a Moldovei”, cu urări de sănătate și noi realizări.

La Mulți Ani, doamna Doctor Magda Stavinschi!

Vă mulțumesc pentru atenție!